

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת תזריע - מצורע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. סדר קרבנות המצורע ביום השמיני לטהרתו

א. טומאת נגעי קרחת וגבחת

ב. דיני המצורע

ו. טומאת נגעי ראש וזקן

ז. דיני טומאת זב

ז. תורת היולדת וקרבתותיה

ח. קרבן מצורע דל

ח. טומאת נגע מכוות אש

י. סדר טהרת המצורע ביום הראשון

לטהרתו

ל. טומאת נגע בשר

מ. סדר גילוח המצורע ביום השביעי

לטהרתו

נ. טומאת נגעי בגדים

ק. טומאת נגע שחין

ר. דיני נגעי בתים וטהרתם

ת. דיני טומאות כלליות

שאלה לשולחן שבת

"אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת והיה בעור בשרו לנגע צרעת והובא אל אהרן הכהן או אל אחד מבניו הכהנים"

ידוע שכל מקום שכתוב בתורה 'והיה' הכוונה לדבר שיש בו עניין של שמחה, ואילו כשכתוב: 'ויהי' הדבר רומז לעניין שאינו שמח.

ויש לבאר מדוע בחרה התורה לכתוב "והיה בעור בשרו" בלשון הרומזת על שמחה והרי על פניו אין הדבר מאורע משמח לאדם שהוא הצטרע?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"נגע צרעת כי תהיה באדם"

אותיות "נגע" בהיפוך הסדר הן: "ענג" - מלה הקשורה לשבת קודש ("וקראת לשבת ענג"), ואותיות "צרעת" בהיפוך הסדר הן: "עצרת" - מלה המתקשרת עם יום טוב ("עצרת תהיה לכם"). שבת ויו"ט הם אפוא ההיפוך של נגע הצרעת, כך שאם נגע הצרעת מסמל את ההסתר של האלוקות, את גסותו של עולם הטבע המכסה על פנימיותה של הבריאה - הרי שבת ויום טוב הינם ההיפוך המוחלט מזה, שהם פוקחים את עיני האדם ופותחים את לבו לראות ולחוש את יוצר בראשית מתוך יצירתו, קורעים את ה"עור" המכסה על הפנימיות ומפיקים את האור הגנוז מתוך הטבע. (מעינה של תורה)

"את הצפור החיה יקה אותה"

כשנעיין בפרשה העוסקת בטהרת המצורע נגלה דבר פלא: כל הפסוקים מלבד הראשון הפותח בציווי: "זאת תהיה", פותחים באות ו' חוץ מהפסוק: "את הצפור החיה, ויש לבאר עניין מדוע פסוק זה אינו פותח אף הוא באות ו'. ישנה הלכה שאסור לשחוט בעל חי אחד בפני חבירו, וחוף מכך שיש בזה צער בעלי חיים, יש בדבר זה אף חשש של טריפה (יו"ד סל"ז), וב'פתחי תשובה' מוסיף ומביא שהלכה זו נוגעת גם לשחיטת עופות. המצורע מביא לטהרתו "שתי צפרים חיות" ודרשו חז"ל (חולין קמו): שאסור שהצפורים תהיינה טריפות. וכעת ניתן לומר שלכן לא חיברה התורה פסוק זה עם הפסוק שלפניו העוסק בשחיטת הצפור הראשונה, לרמז שלא יחברו את שתי הצפרים יחד, אלא כל אחת תהיה בנפרד. (אזנים לתורה)

"וצוה הכהן ולקח למיטהר... ועץ ארז ושני תולעת ואזוב"

יש להבין מדוע בפרשתנו סדר הפסוק הוא "עץ ארז ושני תולעת ואזוב", ולעומת זאת בפרשת חוקת כתוב "ועץ ארז ואזוב ושני תולעת". ולכאורה נראה שהסדר הנכון הוא כפי שמופיע בפרשת חוקת, שם הפסוק מסודר לפי גודל המרכיבים בסדר יורד? אלא הטעם בפרשתנו הוא שצרעת באה כעונש על לשון הרע, והמדבר לשון הרע לוקה במידת הגאווה. וידועים דברי הרמב"ם (הל' דעות ב, ב) שמי שצריך לתקן מידה אחת צריך ללכת לקיצוניות השנייה, ואחר כך יחזור לדרך האמצעית. אף כאן, כיון שהמצורע נכשל בשל היותו בעל גאווה כ"ארז", עליו להטות עצמו עד לקצה השני היינו לבחינת "שני תולעת", ואז ישוב לדרך הממוצעת כ"אזוב". א"כ הסדר שנשנה כאן הוא מדויק כסדר תשובתו הראויה. אמנם לגבי פרה אדומה נכתב הסדר הראוי לפי גודלם וחשיבותם הארז האזוב ורק לבסוף הביא את הקטנה שבהם היא התולעת.

"ובא אשר לו הבית והגיד לכהן כנגע נראה לי בבית"

'אפילו תלמיד חכם שידוע שהוא נגע ודאי, לא יפסוק דבר ברור לומר נגע נראה לי, אלא כנגע נראה לי' (רש"י) ויש לבאר מדוע אסרה תורה על האדם לומר שהוא נגע והרי אין באמירתו כלום שרק כהן יכול לטמא הבית ואפילו הכהן עושה כן רק אחרי 7 ימי הסגר, ולמה חוששים? עוד קשה, מדוע ענין זה מוזכר רק לגבי נגעי בתים ולא בפרשת תזריע כבר לגבי נגעי אדם ובגדים? (ואף הרמב"ם הביא עניין זה רק לגבי נגעי בתים) ויש לבאר: א. כדי שלא יהיה כדובר שקרים לפני הקב"ה שהרי באמת אינו טמא עדיין. (אלופי יהודה) ב. אין אנו רוצים שהכהן ירא מפני התלמיד חכם שכבר אמר את דעתו שזהו נגע טמא, אלא שיפסוק הכהן מעצמו. (ט"ב) ג. הדבר לא מוכבד לפסוק הלכה בפני הכהן שלו נתנה תורה את הכח בעניין זה. (רביד הזהב) ד. משום שיתכן הדבר שהדבר אינו נגע על דרך השלילה אלא דבר חיובי שיגרומם לגילוי אוצרות הכנענים, לכן הקפידה התורה שיאמר בלשון זו: 'כנגע'. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לשולחן שבת' תשע"ט)

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביני' 2. לשלוח שיק למערכת

העלון מוקדש
לע"נ יוסף בן חיים דב
ת.נ.צ.ב.ה

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- אחד מקרבנות המצורע הנטהר
 - תורת נגעיו מפורשת בפרשתנו
 - המצורע צריך לגלח גם את _____
 - הכהן נותן ממנו על המצורע הנטהר
 - ה דיין בית ספק טמא
 - "זאת .. תורת המצורע ביום טהרתו _ אל הכהן"
 - איש הטמא באחת מהטומאות בפרשה
 - כלי שיש לשוברו, אם טמא נגע בו
 - עושה כך לאחר פינוי האבנים הנגועות
 - הכהן נותן מן הדם על צד זה של המצורע
 - כך יש לומר לכהן שיש בבית נגע
 - " ביום הטמא וביום טהרה זאת תורת הצרעת"
 - הנגע בבית מכונה צרעת _____
 - הכהן מטרה את הבית אם _____ הנגע
 - סוג צרעת
 - ע. אחד מהצפרים לחטאת והשני ל _____
 - פ. הכהן משלח את הציפור החיה על _____ השדה
 - צ. שתיים כאלו נלקחות למצורע הנטהר
 - ק. מראה נגע בית טמא: שהוא שפל מן ה _____
 - ר. שם שופך הכהן את שארית השמן
 - ש. סוג צרעת
 - ת. אחד ממעשי הכהן ביום השמיני לטהרה

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- כך קורא המצורע
 - חלק בבגד הארוג
 - בזמן זה אין הכהנים רואים נגעים (ע"פ רש"י)
 - כך יושב המצורע
 - כך קרוי נגע שדוהה
 - "וביום השמיני ימול בשר _____"
 - "כהות לבנות" - שאין הלוּבן שלהן _____ (רש"י)
 - למי שאין שיער באחורי ראשו נקרא -
 - "ואם מפאת פניו _____ ראשו"
 - עוד חלק בבגד הארוג
 - "וראהו הכהן והנה _____ הנגע ללבן"
 - ל. מראה נגע טמא הוא שמראה _____ מן העור
 - מ. דיין בגדי המצורע
 - נ. בו שיער צהוב מטמא
 - ס. דיין בגד שלא פשה בו הנגע כעבור שבוע
 - ע. המצורע נקרא גם -
 - פ. מה דיין בגד עם צרעת טמאה?
 - צ. רש"י - "סילון ממאיר" (יג,גב) מה כוונתו? (שפ"ח)
 - ק. כך נקראת צרעת במקום שיער
 - ר. אחד מסוגי האריגים הנטמאים בנגעים
 - ש. "בכל _____ לא תיגע ואל _____ לא תבוא"
 - ת. שם נגע טהור

ואלה שמות

"לכל מראה עיני הכהן"

מי נקרא 'נהוראי' ומדוע? אלו שמות נוספים היו לו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

"מי האיש החפץ חיים". מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר (מסתובב) בעיירות שהיו סמוכות לעיר ציפורי, והיה מכריז ואומר: "מי רוצה לקנות סם חיים...". רבי ינאי היה יושב באותה השעה בטרקלינו ושמע מבחוץ אדם המכריז: "מי רוצה לקנות סם חיים...". הסתקרן רבי ינאי, וקרא לרוכל שביקש ממנו שיבוא כדי למכור לו מסם החיים. אך הרוכל ניסה להשתמש ממנו באומרו: "אין אתה זקוק לזה ולא שכמותך זקוקים לזה". אך לאחר שרבי ינאי הפציר בו - עלה אליו, הוציא לו ספר תהילים והראה לו את הפסוק: "מי האיש החפץ חיים" שכתוב מיד לאחריו: "נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב". אמר רבי ינאי: "אף שלמה הכריז ואמר (משלי כא, כג): "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו", ואמר רבי ינאי: "כל ימי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוחל זה והודיעו". לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם: "זאת תהיה תורת המצורע" תורת המוציא שם רע". דבר אחר, "מות וחיים ביד לשון". אל תאמר, הואיל ונתנה לי רשות לדבר, הריני אומר כל מה שאבקש. כבר הזהירה אותך התורה, שנאמר: "נצר לשונך מרע ושפתך מדבר מרמה" (תהלים לד, יד). ואל תחשוש שמא אתה מחסר דבר אלא תדע שאתה משתכר בכך. ורוח הקדוש צווחה: "שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו". אל תקרא מצרות נפשו, אלא מצרעת נפשו. (ע"פ מדרש רבה ותנחומא)

מילה בפרשה

על העיר הוא השתלט,
ושיטח לה את הדלת,
אז שם מאכל בהשריה,
לבהמה שבראש העליה.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם לאחזה"
היכן עוד בתנ"ך כתוב "אחזה"? (5 בתורה)

מצאו נא בפרשה:

1. שם של אחד מספרי הי"ד החזקה לרמב"ם.
2. צמד מילים המופיעים פעמיים ברציפות.
3. מילה המופיעה 5 פעמים בפסוק אחד. (2 תשובות)
4. 4 מילים רצופות שמתוכן 3 הן מאותו השורש.
5. מילה הכתובה 11 פעמים בניקוד מסוים ופעם אחת בניקוד שונה.
6. 5 אותיות המופיעות פעמיים ברציפות, כל אחת במילה אחת.
7. מילה עם התנועה 'פתח' 4 פעמים רצופות!

מיצד יתכן שתחול על האישה חובה למזל את בנה?

"ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש אל מים חיים"
שתי הצפרים משולים ליצר הטוב והיצר הרע. כיצד יוכל האדם להשליט את היצר הטוב על היצר הרע? "ושחט את הצפור החיה" - שהוא היצר הרע, "אל כלי חרש" - מתוך ענוה, "על מים חיים" - על ידי לימוד התורה, שאין מים אלא תורה. (רבנו אפרים)

"ונתתי נגע צרעת"

ראשי וסופי התיבות של המילים: "ונתתי נגע" עולים ל36 שהוא בגימטריא 'ממון'. הדבר רומז לכך שכשישראל יכנסו לארץ כנען, הם ימצאו את הממון שטמנו האמוריים. (מנחת כהן)

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

פרשות תזריע ומצורע עוסקות בעיקר בדיני טומאה וטהרה, ודיני נגעים. "בראש או בזקן".
בפרשת תזריע ישנם 67 פסוקים, ובפרשת מצורע 90 פסוקים, וביחד: 157.
אפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילה: "זקן" = בגימטריא = 157

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: דג טמא המותר באכילה? - נושאי כלים יו"ד פ"ג י': אם בלע דג טהור דג טמא ויצא לחוץ או דג טמא שנמצא אינו שלם במעי דג טהור, מותר. (ש"ך פמ"ג) **לסדר את הפרשה** - "ולקחו אבנים אחרות". **חידון א' ת'** - אשם, בית, גבות עיניו, דם האשם, הסגר, והובא, זב, חרש, טח, ימין, כנגע נראה לי בבית, להורות, ממארת, נרפא, ספחת, עולה, פני, ציפורים, קיר, ראש הנטהר, שאת, תנופה. **חידון א' ת' הפוך** - טמא טמא, ערב, חג (רגל), בדר, כהה, ערלתו, עז, קירה, ימרט, שתי, נהפך, שפל, פרומים, זקן, כיבוס, צרוע, ישרף, קוף, נתק, עור, קודש המקדש, מספחת. **שעשועי דאורייתא** - בפרשת ויגש: "ויתן להם אחזה", בפרשת בהר: "והיו לכם לאחזה... לרשת אחזה", בפרשת פנחס: "תנה לנו אחזה", בפרשת מטות: "לאחזה" (3), ובפרשת האזינו: "לבני ישראל לאחזה". וביחזקאל כתוב: "ואחזה לא תתנו להם... להם לאחזה... לארץ יהיה לו לאחזה בישראל". 1. "טהרה". 2. "הוא טמא הוא טמא". 3. המילה 'או' בפסוקים: "והיה הנגע ירקק או אדמדם בבגד או בעור או בשתי או בערב או בכל כלי עור נגע צרעת הוא והראה את הכהן", "זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר או הפשתים או השתי או הערב או כל כלי עור לטהרו או לטמאו". 4. "טמא הוא טמא יטמאנו". 5. "המטהר". 6. "בבית", "חיים", "ממארת", "רר", "ונתתי". 7. "ולספחת". **ואלה שמות** - תנא: לא רבי מאיר שמו אלא רבי נהוראי שמו. ולמה נקרא שמו ר"מ? שהוא מאיר עיני חכמים בהלכה. ולא נהוראי שמו אלא רבי נחמיה שמו ואמרי לה רבי אלעזר בן ערך שמו, ולמה נקרא שמו נהוראי? שמנהיר עיני חכמים בהלכה. (עירובין יג:). **מילה בפרשה שמיני** - מעין. "רצה לזייף יהלום" - צורת היהלום כמעין וכן: רצון האדם הוא מעין ("ראש מעיניו"), "ומהרהר בדבר בחלום" - מהרהר בדבר=מעין, "הדומה לדבר המקורי" - דומה=מעין, "במקור מים מדברי" - במעין, מבווע. **טמונות בפרשה** - 1. "כף הכהן" (יד, טו). 2. "לכל מראה עיני הכהן" (יג, יב). 3. "צרבת המכוח" (יג, כח). 4. "מכות אש" (יג, כד). 5. בגד של- "בשתי או בערב" (יג, מז). 6. "הראות בו בשר חי" (יג, ז). 7. "ושלושים יום ושלושת ימים" (יב, ד). 8. "גדר אמצעי שבאוזן" (רש"י יד יד). 9. "כהה הנגע" (יג, ו) (וכל הגוונים הלבנים בפרשה). 10. מטמוניות של זהב בקירות בתייהם (רש"י יד, לד). 11. הרמזור מכליל 3 צבעים המזכירים בפרשה: אדום, צהוב וירקרק. 12. "וששים יום וששת ימים" (יב, ה). 13. "ופינו את הבית" (יד, לו). 14. 'האוכף' (רש"י טו, ט). **טמונות בהפסרה** - 1. "כל הדרך מלאה בגדים וכלים" (ז, טו). 2. "קול רכב" (ז, ו). 3. "השליש" (ז, יט). 4. "הסוס אסור" (ז, י). **שאלה לשלח השבת צו** - שאלנו: מדוע במשנה במסכת אבות (פ"ה מ"ה) שמביאה את עשרת הניסים שנעשו בבית המקדש, לא מוזכר עניין נס זה שירדה אש מן השמים באופן פלאי? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. נכלל בנס שלא כיבו הגשמים את האש. 2. נמנו רק הניסים המכוונים כנגד עשרת הדברות. 3. נמנו רק הניסים שהייתה בהם טובה לאבותינו. 4. היו יותר ניסים ולא כתבו את הכל. 5. נס זה לא נהג לגמרי בבית שני. 6. בחרו להצניע נס זה כיון שהייתה לנדב ואביהוא תקלה ממנו.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com, מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

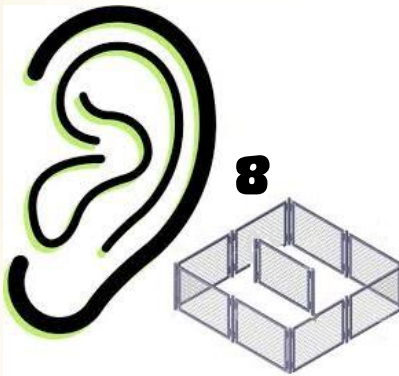
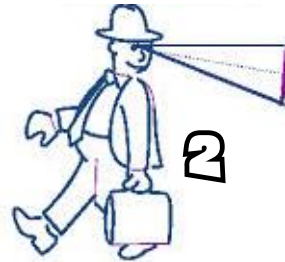
בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
temunabaparashah@gmail.com
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

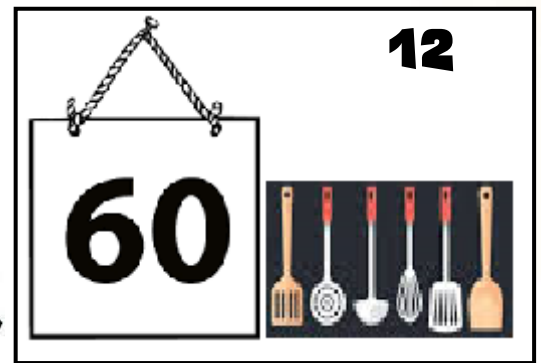

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

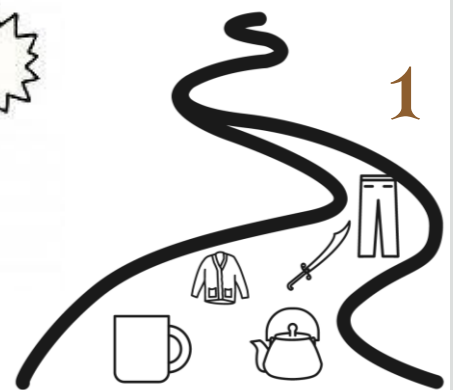
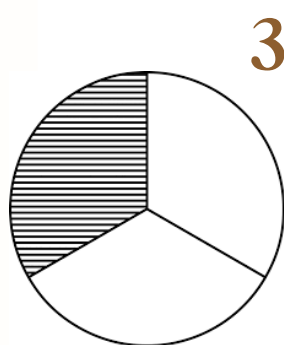
תשובה לגיליון הקודם
"ותצא אש" (יב)

"וארבעה אנשים" (מלכים ב' ז' ג'-כ')

הפטרת מצורע

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775